

Σαν σήμερα...18 Οκτωβρίου

**Διαβάζουν: Φαρούπος Δημήτρης
Φαρούπος Πέτρος**

Δημήτρης: Σαν σήμερα στις 18 Οκτωβρίου 1920 γεννιέται η Μελίνα Μερκούρη, η σπουδαία ηθοποιός και πολιτικός που αγαπούσε όσο τίποτα την Ελλάδα και την έκανε γνωστή σε όλο τον κόσμο ως πρέσβειρα του ελληνικού πολιτισμού. Η εγγονή του τότε δημάρχου της Αθήνας Σπύρου Μερκούρη, η νεαρή κοπέλα με τον ατίθασο και ασυμβίβαστο χαρακτήρα δίνει εξετάσεις στη δραματική σχολή του εθνικού θεάτρου όπου και σπουδάζει για να γίνει ηθοποιός παρά τις αντιρρήσεις του πατέρα της. Η μεγάλη επιτυχία της παράστασης «Λεωφορείο ο Πόθος» με την ίδια στον πρωταγωνιστικό ρόλο έρχεται να δικαιώσει την επιλογή της. Το κοινό ενθουσιασμένο από την ερμηνεία της σηκώνεται όρθιο και την αποθεώνει.

Πέτρος: Η φήμη της αυξάνεται συνεχώς και θα περάσει εκτός των ελληνικών συνόρων όταν η Μελίνα παίζει σε θέατρα της Γαλλίας στο Παρίσι και της Αμερικής στη Νέα Υόρκη. Παράλληλα με τις θεατρικές παραστάσεις πρωταγωνιστεί και σε ταινίες στον κινηματογράφο. Η ταινία του Μιχάλη Κακογιάννη «Στέλλα» με τη Μελίνα να ερμηνεύει την ελεύθερη ασυμβίβαστη ηρωίδα πηγαίνει στις Κάννες της Γαλλίας ως υποψήφια για το Χρυσό Φοίνικα καλύτερης ταινίας. Εκεί γνωρίζει και ερωτεύεται τον μελλοντικό σύζυγό της, τον αμερικάνο σκηνοθέτη Ζύλ Ντασέν και γίνεται η Μούσα στις ταινίες του.

Δημήτρης: Το 1967 και ενώ η Μελίνα Μερκούρη βρίσκεται στις Ηνωμένες Πολιτείες, στην Ελλάδα γίνεται δικτατορία με τη Χούντα των Συνταγματαρχών να ανεβαίνει στην εξουσία μετά το πραξικόπημα της 21^{ης} Απριλίου. Το ίδιο βράδυ σταματάει την παράσταση και απευθύνεται στο αμερικάνικο κοινό λέγοντας: «Σήμερα στην Ελλάδα της Δημοκρατίας έγινε Δικτατορία. Σε αυτό που συνέβη ευθύνεται σε μεγάλο βαθμό και η κυβέρνησή σας. Εσείς όμως είστε δημοκρατικοί άνθρωποι και σας καλούμε να μας βοηθήσετε να ανατρέψουμε τη Χούντα.» Το κοινό σηκώνεται όρθιο και ξεσπάει σε χειροκροτήματα.

Πέτρος: Από το σημείο εκείνο έως το 1974 και την πτώση της Χούντας αγωνίζεται με πάθος και με όποιο μέσο μπορεί ενάντια στην παράνομη κυβέρνηση των Συνταγματαρχών. Αποτέλεσμα της αντιστασιακής της δράσης είναι να δημευθεί η περιουσία της και να της αφαιρεθεί από τη Χούντα η ελληνική ιθαγένεια, μέτρα που ανεστάλησαν μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας στην Ελλάδα και η Μελίνα επέστρεψε στην Ελλάδα μετά από την χρόνια εξορία της. Με την επιστροφή της εισχωρεί στην πολιτική και εκλέγεται βουλευτής με το ΠΑΣΟΚ.

Δημήτρης: Το 1981 αναλαμβάνει τη θέση της Υπουργού πολιτισμού την οποία υπηρετεί για εννέα χρόνια αφήνοντας την προσωπική της σφραγίδα και μεγάλο έργο. Όραμά της η επιστροφή των μαρμάρων του Παρθενώνα από το βρετανικό μουσείο. Η Μελίνα διεκδικεί με πάθος και αυτοπεποίθηση τα μάρμαρα χωρίς ζύλινους πολιτικούς λόγους, αλλά ανθρώπινα με την ισχυρή πεποίθηση ότι ανήκουν στην Ελλάδα.

Πέτρος: Οι Βρετανοί ισχυρίζονται ότι δεν μπορούν να επιστρέψουν τα μάρμαρα γιατί θεωρούν πως στην Ελλάδα δεν υπάρχουν κατάλληλες υποδομές για να στεγάσουν αρχαιολογικά κειμήλια τέτοιου μεγάλειου. Τότε η Μελίνα συλλαμβάνει για πρώτη φορά την ιδέα του μουσείου της Ακρόπολης. Η ίδια μάλιστα λέει ότι επιθυμεί όσο τίποτε άλλο να δει να επιστρέφουν τα μάρμαρα στην Ελλάδα πριν εκείνη πεθάνει. Όμως ακόμη κι αν δεν γίνει έτσι πως ακόμη και μετά θάνατον θα ξαναγεννηθεί μόλις αυτά επιστρέψουν. Με τον τρόπο αυτό ευαισθητοποιεί τους Έλληνες και τους κάνει περήφανους για την πολιτιστική τους κληρονομιά.

Δημήτρης: Το 1988 η Μελίνα αρρωσταίνει. Η μεγάλη της αδυναμία στο κάπνισμα αποδεικνύεται μοιραία για εκείνη. Παλεύει σκληρά με τον καρκίνο του πνεύμονα. Στις 6 Μαρτίου του 1994 το άστρο της σβήνει σε νοσοκομείο της Νέας Υόρκης. Η σωρός της μεταφέρεται στην Αθήνα και τίθεται σε λαϊκό προσκύνημα. Ο κόσμος αποχαιρετά συγκινημένος τη μεγάλη Ελληνίδα και η κηδεία της γίνεται με τιμές πρωθυπουργού κράτους. Στην Αμερική τα θέατρα στη Νέα Υόρκη παραμένουν κλειστά την ώρα της κηδείας σε ένδειξη πένθους. Τη μνήμη της τιμά και η UNESCO η οποία καθιερώνει την ημέρα του θανάτου της ως παγκόσμια μέρα πολιτισμού.

Πέτρος: Από τη Μελίνα Μερκούρη θυμόμαστε το έντονο διαπεραστικό της βλέμμα, τον ανυπότακτο χαρακτήρα της. Συγκεντρώνει τα στοιχεία του ανθρώπου που διψάει για ζωή και ελευθερία. Ένα απόλυτα φωτεινό πρόσωπο που σε σκοτεινούς καιρούς ανακαλούμε από το παρελθόν για να γίνει φωτεινό σημείο για το παρόν και ελπίδα για το μέλλον.